

	مدت آزمون: ۸۰ دقیقه	به نام خداوند جان و خرد اداره کل آموزش و پرورش استان خوزستان دبیرستان نخبگان سرای دانش بهبهان نوبت اول دی ماه ۱۴۰۲	سؤالات درس علوم و فنون ۱
	ساعت برگزاری: ۱۰:۳۰		پایه و رشته : دهم انسانی
	تاریخ برگزاری آزمون : ۴۰۲/۱۰/۱۶ صفحه ۴		نام و نام خانوادگی :
نمره با عدد: _____ نمره با حروف: _____ نام دبیر : اقدس جنانی			

ردیف	سؤالات	نمره
	الف) تاریخ ادبیات و سبک‌شناسی (۴ نمره)	
۱	جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. الف) هر چیزی که ذهن ما را به پویایی درآورد است. ب) آثار برجای مانده ی زبان فارسی باستان ، فرمان ها و نامه های شاهان هخامنشی است که به خط..... نوشته شده است.	۰/۵
۲	درست یا نادرست بودن عبارت‌های زیر را مشخص کنید. الف (موضوع کتاب شاهنامه ی ابومنصوری ، تاریخ گذشته ی ایران است. ب)شناسایی و استخراج نکات فکری ، نخستین گام موثر در رویارویی با متون است .	۰/۵
۳	دو مورد از ویژگی های شعر فارسی در قرن چهارم و اوایل قرن پنجم بنویسید.	۱
۴	پدر شعر فارسی کیست ؟ و چرا این لقب را به او داده اند ؟	۰/۵
۵	در خوانش دقیق شعر زیر ، به چه نکاتی باید توجه کرد؟ نهنگی بچه خود را چه خوش گفت به دین ما حرام آمد کرانه به موج آویز و از ساحل بپرهیز همه دریاست ما را آشیانه	۱
۶	استفاده از واژگانی مانند (اشتر ، شاخ ، بنگریست و نتوان دانست) مربوط به کدامیک از نکات زبانی است ؟	۰/۵

	(ب) زیبایی‌شناسی (۶ نمره)	
۱	جملات زیر را با کلمات داخل کمانک پر کنید. الف) آنچه در تکرار اهمیت دارد، جنبه ی موسیقایی و.....سخن است نه شکلواژگان (آوایی / نوشتاری) ب) واج‌آرایی از محسوس تر است. (مصوت / صامت)	۷
۰/۵	عواملی که موسیقی لفظی را به وجود می آورند می خوانیم .	۸
۰/۵	در ابیات زیر آرایه «واژه‌آرایی» را مشخص کنید. الف) ما را سری است با تو ، که گر خلق روزگار دشمن شوند و سر برود ، هم بر آن سریم ب) گر اظهار پشیمانی کند گردون، مشو ایمن که بد عهد از پشیمانی، پشیمان زود می‌گردد	۹
۱	در هر یک از ابیات زیر تکرار کدام واج‌ها، آرایه «واج‌آرایی» را به وجود آورده است؟ الف) خیزید و خز آرید که هنگام خزان است باد خنک از جانب خوارزم وزان است ب) خواب نوشین بامداد رحیل باز دارد پیاده را ز سبیل	۱۰
۱/۵	در عبارت‌های زیر ، واژه‌های سجع را بیابید و نوع آن را بنویسید. الف) الهی اگر بهشت ، چون چشم و چراغ است ، بی دیدار تو ، درد و داغ است . ب) طالب علم ، عزیز است و طالب مال ، ذلیل .	۱۱
۰/۷۵	آیا عبارت زیر را می‌توان مسجع نامید؟ دلیل خود را بنویسید. (پادشاهی او راست زیبنده ، خدایی او راست درخورنده .)	۱۲
۰/۷۵	ارزش موسیقایی سجع در کدام عبارت بیشتر است؟ چرا؟ الف) محبت را غایت نیست ؛ از بهر آنکه محبوب را نهایت نیست .	۱۳

	ب) همه کس را عقل خود به کمال نماید و فرزند خود به جمال .	
	ج) موسیقی شعر (۶ نمره)	
۱	ابیات زیر را بخوانید و آن ها را از دید آهنگ و موسیقی با هم مقایسه کنید . الف) ای ساربان آهسته ران کارام جانم می رود وان دل که با خود داشتم با دلستانم می رود محمل بدار ای ساربان ، تندی مکن با کاروان کز عشق آن سرو روان ، گویی روانم می رود ب) ای مهر تو در دل ها ، وی مهر تو بر لب ها وی شور تو در سرها ، وی سر تو در جان ها تا خار غم عشقت ، آویخته در دامن کوتاه نظری باشد ، رفتن به گلستان ها	۱۴
۱	صامت های واژه ی « آبی » را بنویسید. یک واژه هم وزن با علامت داخل کمانک بنویسید . (U / _)	۱۵
۰/۷۵	آیا وزن در شعر جنبه ی تزئینی دارد ؟ توضیح دهید .	۱۶
۰/۵	جاهای خالی را با کلمات مناسب پر کنید. الف) اساسی ترین عامل پیدایی شعر است . ب) وسیله ی ادراک وزن ما است	۱۷
۰/۵	برای کاربردهای گوناگون (صامت، مصوّت) واج « و » یک نمونه بنویسید. و صامت: مصوّت: 	۱۸
۰/۷۵	الگوی هجایی واژه « کام » را بنویسید .	۱۹

۲۰	« خدایا تو دانی » را تقطیع هجایی کنید و علامت هجاها را بگذارید .	۱,۵
	(د) نقد و تحلیل نظم و نثر (۴ نمره)	
۲۱	حکایت زیر را بخوانید و به سؤالات آن پاسخ دهید. روزی شخصی پیش بهلول، بی ادبی نمود. بهلول او را ملامت کرد که چرا شرط ادب به جا نیاوردی؟ او گفت: چه کنم؟ آب و گل مرا چنین سرشته اند. گفت: آب و گل تو را نیکو سرشته اند، اما لگد کم خورده است. الف) این حکایت را از دید « قلمرو فکری » بررسی کنید. ب) یک ضرب المثل بیابید . ج) در قسمت مشخص شده (آب و گل) مجاز از چیست ؟	۱ ۰/۵ ۰/۵
۲۲	ویژگی های قلمرو زبانی ابیات زیر را بنویسید . (چهار مورد) الا یا خیمگی ، خیمه فرو هل که پیشاهنگ ، بیرون شد ز منزل تیره زن بزد ، طبل نخستین شتربانان همی بندند محمل نماز شام نزدیک است و امشب مه و خورشید را بینم مقابل ولیکن ماه دارد قصد بالا فرو شد آفتاب از کوه بابل	۱ ۱
۲۳	بیت زیر را از دید حس و حال فضای شعری و عاطفی بررسی کنید . دیو پیش توست پیدا ، زو حذر بایدت کرد چند نالی تو چو دیوانه ز دیو ناپدید چون نخواهی کت زدیگر کس جگر خسته شود دیگران را خیره خیره دل چرا باید خلید	۱